

Prenumerata wynosi:

we Lwowie: miesięcznie 2 korony; na dwurazową dostawę do domu dopłaca się 60 halerczy; na prowincji: z dwurazową przesyłką: rocznie 30 K - h kwartalnie 7 50 - m; z dwurazową przesyłką: rocznie 36 K - h kwartalnie 9 - m; W Niemczech miesięcznie 3 M. 50 fen. - W innych krajach miesięcznie 4 Fr.

Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Adres „DZIENNIK POLSKI” - Lwów, plac Marjański 1. 7. Telefonu Nr. 151.

DZIENNIK POLSKI

wychodzi 2 razy dziennie.

Ogłoszenia:

Za jeden wiersz petitiwoy albo jego miejsce 20 halerczy. Za jeden wiersz petitiwoy w rubryce Naestane 40 halerczy. Drobne ogłoszenia po 3 halercze za słowo - Najmniejsza ogłoszenie 30 halerczy.

Doniesienia o ślubach, zaręczynach i inne prywatne komunikaty po Kronice za jeden wiersz petitiwoy 60 halerczy.

Numer pojedynczy:

we Lwowie: poranny 8 halerczy popołudniowy 4 halerczy; na prowincji: poranny 10 halerczy popołudniowy 6 halerczy

Właściciele i redaktorowie: DR. K. OSTASZEWSKI-BARAŃSKI i MIECZYSLAW SCHMITT.

W siedmdziesiątą czwartą rocznicę.

Lwów, 29 listopada.

Czarne tło porobiorowch naszych dziejów, zrzadka tylko oświetla jasny promień nadziei; kiedy padał on jednak, to padał błyskawicą ognistą, przy akompaniamencie potężnych grzmotów i burzy, na której odgłos miliony serc uderzały nadzieją, a tysiące spieszyły, by oddać swe życie na ofiarnym stosie nigdy niegasnącego „Znicza” miłości ojczyzny.

Siedmdziesiąt cztery razy pokrywała się już polska ziemia śniegiem i zielenią od chwili, kiedy uczniowie warszawskiej szkoły podchorążych, bagnetami swoimi napisali w Belwederze pierwsze słowo wiekopomnego dramatu 1830/1 roku. Za ich przykładem poszła warszawska młodzież i polskie wojsko, wreszcie kraj cały, jak długi i szeroki. I dramt ów, rok niemal pisała Polska cała przy huku piorunów i świetle błyskawic i ryła w kamieniu dla potomnych przykazanie.

Wspomnienie tej wzniosłej epoki, tego żywiołowego wybuchu długi kępowanych sił i uczuć żywym cwiartowanego narodu, zbyt jest dla nas drogim, zanadto krew nam w żyłach zagrzewa i budzi tęsknicę, byśmy byli w stanie patrzeć na wypadki 1830/1 roku suchym, krytycznym okiem historyka. Mogą być wojny u innych narodów wypadkami historycznymi - dla nas, nasze orężne porobiorowe porywy są biblią narodową, są po ojca odziedziczona święta księga, krwią oczekia, której bez tży w oku czytać nie można. A najpiękniejszy jej rozdział: listopadowe powstanie.

Poszli w bój i... padli. Polska odkryła się grobami i kirem, a dziesiątki tysięcy jej synów powędrowało w sybirskie lody, a sto tysięcy tych, co z pogromu życie swe ocalić zdołali, poszło o chlebie tułaczka na obczyźnie.

W dniu więc dzisiejszym, bijąc czołem o zimną płytę grobowca, w którym żywa matka naszą zamknięto, hold składamy cieniem tych, co siebie samych na ofiarę jej okupienia przynieśli, cieniem bohaterów z Belwederu, z pod Ostrołki, Grochowa i Iganja, cieniem tych, których kości od Kamczatki po Pireneje na obcych ziemiach rozsypane próchnieją, duchom czystych rycerzy, w ogniu miłości i bezgranicznego poświęcenia od wszelkich skaz i zmac ziemskich oczyszczonych.

Cztery już pokolenia nasze żyją w niewoli. Trzem pierwszym danem było szczęście spłacić krwi podatek dla ojczyzny i nam, czwartemu pokoleniu dopiero, nie dano ku temu sposobności. Nam pozostała - pracal

Epopeja 1863/4 r. zamknął się okres bohaterstich naszych walk wolnościowych, są bowiem góry lodowe, których ręka ludzka, choćby najsilniejsza, zwalcz nie w stanie, a które same tają, skoro tylko ciepły wiatr powieje. A widnokrąg polski, takimi olbrzymiami naokoło otoczony lodowymi górami! Nie rzucac się więc nam dziś na oślep i krwawić bezskutecznie głów i rąk, ale żyć w piersiach ogniem coraz silniejszy, a pod tchem gorącej nadziei i miłości milionów, skruszeją i rozplyną się góry lodowe, co nam drogę tamują.

List z Wiednia.

Wiedeń 28 listopada.

Codziennie biuletyny o „stanie zdrowia” Izby poselskiej, wywołują - jak przypuszczam - u czytelników wrażenie, że Izba cierpi chyba na czasowy objęd. Z natury rzeczy owe biuletyny odpowiadać muszą i mogą tylko chwilowemu stanowi, a stan ten zmienia się z dnia na dzień, ba! nawet z godziny na godzinę. Mimowoli nasuwa się pytanie, czy w ten sposób objawiająca się choroba umysłowa jest jeszcze wogóle uleczalna. Sumienni lekarze nie tracą jeszcze nadziei, niez mordowanie krzątają się około pacjenta, ale kto wie, czy wkrótce już nie przyjdzie im załamać rąk i uznać chorobę za nieuleczalną.

Onegdaj sytuacja wydawała się wręcz rozpaczliwą. Z łaski jednego niesumiennego warchola, postła Erlera, Niemcy już - już proklamować mieli opozycję przeciw rządowi, który do niedawna jeszcze uważał za swój własny. Czesi widząc, że trud utrzymania parlamentu w bezczynności biorą na siebie Niemcy, zachowywali się zupełnie biernie. Dziś już sytuacja wygładza inaczej. Burza w obozie niemieckim nawpół zażegnana; z inicjatywą Niemców mają przełożeni klubów zebrać się na naradę, celem ustanowienia programu prac. Rozumie się prawie samo z siebie, że w tej chwili trudności czynić zaczyna Czesi. Dziś już stychać, że Czesi nie chcą dopuścić do dyskusji o założenie uniwersytetu wlokiego, dlatego, że Niemcy nie dopuszczają do założenia uniwersytetu czeskiego. W tem szaleństwie jest już metoda i pewna logika, niestety jakkolwiek są przesłanki, wniosek opiewa zawsze: parlament nie śmie pracować.

Straciwszy czas od 17 do 26 listopada na rokowania z rządem i naradach, a manifestach rozmaitych komitetów, izba wchodzi w nową fazę, w narady przełożonych klubów o programie prac. Z góry przepowiedzieć można, że narady potrwać tak długo, iż na samą pracę zabraknie już czasu. Przy pewnym optymizmie przypuścić można, że do początku grudnia izba uchwalić zdoła tymczasowy budżet, kredyt zapomogowy i - o ile Czesi pozwolą - ustawę o wszechniej wiości. Jeśli zaś Czesi na to nie pozwolą, to i pierwsze dwie sprawy będą zakwestjonowane, bo Niemcy bez załatwienia sprawy uniwersyteckiej, do żadnej nie dopuszczą uchwały.

Przypuśćmy jednak, że zabiegom poważnych postów uda się sprawę „połatać” i wszystkie trzy ustawy w bieżącym roku załatwić, to nie ulega wątpliwości, że zdrożna zabawa po Nowym roku znów się rozpocznie: parlament zamiast ustawodawstwem, zajmować się będzie zmiennymi „sytuacjami” i tak dalej bez końca.

Jak długo każdy rozdział sesji rozpoczynać się będzie od targów i zakulisowych rokowań, tak długo też na pozytywną pracę absolutnie liczyć nie można. Całe stopy najważniejszych przedłożen rządowych i pełne archiwum wniosków poselskich, czekają załatwienia.

Handel i przemysł upadają pod naporem konkurencji państw, w których obstrukcja nie stała się jeszcze formą rządzącą; państwo w każdym kierunku pozostaje w tyle i pod obuchem tyranji poselskiej grzęźnie coraz głębiej w bezład i rozprzężenie. Najdespotyczniejszy rząd nie zdołałby w kilku

latach tyle wyrządzić szkody, co ta reprezentacja ludów.

Przyszły rok jednak musi wreszcie być rozstrzygającym; ugoda z Węgrami i traktaty handlowe postawią frondujące stronnictwa wobec alternatywy: parlament musi pracować, lub uznać swoją zbyteczność.

Koło polskie, które zadawało sobie tyle już trudu dla udziowienia Izby, raz jeszcze zmuszone będzie do pośrednictwa. Wszystkie prawie kraje koronne były już w obstrukcji reprezentowane. Galicja jest na cierpi niewinnie. Czas już wielki, ażeby Koło polskie wręcz za wroga uznało każde stronnictwo, które postuguje się obstrukcją: zarówno Niemców jak Czechów, Chorwatów, Włochów czy Stowieńców. Kraj, który liczy 28 procent ludności całego państwa, nie może zostać biernym, kiedy każą mu ponosić koszty w ten, staczanych pomiędzy innymi krajami. W spadku po centralistach objęta konstytucja sprawia, że cierpić musimy za obce winy i że kiedy nasza reprezentacja rwie się wręcz do pracy, obce weto powstrzymuje kulturowy i gospodarczy rozwój kraju. Jeśli tak dalej pójdzie, hasło wyodrębnienia stanie się wnet powszechnem. (r.)

„Konstytucja” w Rosji.

Lwów, 29 listopada.

Dziwnie brzmią wieści z nad Newy, które lotem iskry elektrycznej rozbiegły się po całej Europie. Zakuty w kajdany absolutyzmu i samowoli czynowniczej kolos Północy, drgnął na całym ciecie, a chrząst zardzewiałych od krwi zastygłej okowów jego, zamienia się w potężne, magiczne słowo: konstytucja! Strasza ironja losów idziejowych... Wówczas, gdy w całym cywilizowanym świecie to słowo straciło już bardzo wiele ze swego pierwotnego uroku, gdy wypływający z niego system parlamentarny rządów niemal przeżył się wszędzie i państwa stoją bezradne na rozstajnych drogach; gdy szefowie rządów, opartych na konstytucyjnej formie, nadaremnie borykają się z „obstrukcjami” w swych parlamentach i w interesie nieodzownych potrzeb państwowych, muszą niejednokrotnie uciekać się do środków, jeśli nie wprost z duchem konstytucji sprzecznych, to bądź co bądź jej podstawy wstrząsających, - wówczas w olbrzymim państwie, które do niedawna jeszcze było postrachem Europy, a w dziedzinie plodów ducha dotrzymuje kroku tamtym krajom i ludom, ten wyraz „konstytucja” jest ciągle jeszcze równoznacznikiem „rewolucji” i dreszczem trwogi śmiertelnej przejmując stugłową hydrę biurokracji, mając natomiast urok przepięknej, iście niebiańskiej melodii dla uszu 120 milionów „wiernych” pod danych białego cara! Ona bowiem daje im przedsmak jakichś swobód, a choćby prawa do życia, którego dziś na serjo nikt nie jest pewny w caucie - cara samego nie wyłączając - ona jeśli nie zdejmie, to przynajmniej rozluźni nieco straszne pęta, w których naród rosyjski marnuje swe najlepsze żywotne sily... Pesymiści nawet twierdzą, że kiedy, jak kiedy, a teraz właśnie początek naprawdę i stanowczo zrobiony już w Rosji do zmian na lepsze. Zjazd ziemstw w Petersburgu, tak prześladowanych za Plehwego jeszcze, choć nadano mu cechę poufnej, tajemnej niemal konwentyku, odbył się jednak, widocznie za zezwoleniem wszechwładnego jeszcze niestety... Pobiedonoscewa i kamaryli reakcyjnej, albo też wpływ ich w ostatnich czasach osłabił na carskim dworze.

Tak czy owak, odbył się i bezwarunkowo świadczy o nowym prądzie, od tronu carów wiejącym. Nie chcemy badać w tej chwili jego pochodzenia... Czy on wyrwał się z samej duszy zniekanego strasznaj, a nie szczęsną dla Rosji wojną Mikołaja II, czy też następca Plehwego, ks. Mirski, w szczęśliwej - jak to mówią - godzinie, zdołał przekonać wrażliwego i miękkiego cara o nieuniknionej konieczności zmian, jeśli stokród groźniejszy od japończyków wróg wewnętrzny - rewolucja - nie ma wysadzić w powietrze całego ustroju despotycznego! Prawem atawizmu, wnuk Aleksandra II, który przed 23 laty planował te zmiany, mógłby i powinien nawet chwycić się tej ostatniej deski ratunku przed zupełną anarchją, grozącą caratowi ze strony rdzennie rosyjskiego właśnie narodu!

Nie przesadzając jednak w tej chwili ani szczeroci intencji w najwyższych sferach caratu, ani szans niedalekich tej próbnej konstytucji, na jaką w Rosji obecnie „zadzwoniono”, sądzimy, że jej inicjatorowie natkną się w dalszej swej pracy nie tylko na zacietegó przeciwnika u siebie w domu, na zatwardziałą w obskurantyzmie kamaryję z Pobiedonoscewem na czele - ale także po za domem... Prusy urzędowe, w których duch wiarołomnego, podstępnego Fryderyka „przyjaciela” carycy Katarzyny II, żyje z potężniejszą jeszcze siłą, aniżeli lat temu 50, one z pewnością nie powitają radośnie tych zapowiedzi konstytucji w Rosji. Wierne tradycji tego „wielkiego” króla, rade są z całego serca, gdy w domu sąsiada wre i kipi, bo w takim razie on skazany jest na oglądanie się ustawicznie na pomoc przyjacielską w Berlinie, bo taka gorączka wewnętrzna oczywiście trawi zwolna jego organizm, ubezwładnia go i czyni zawistym od woli i interesów Niemiec dobrze skonsolidowanych i wielką armją dysponujących. Ponadto, nieuniknioną kiedyś rozprawę walną świata słowiańskiego z germańskim w Europie, usunie się w ten sposób w nieobliczalną dal dziejową. Zatem polityka pruska będzie pokryjoma a chytrze przeskadzająca reformatorom najświeższej doby w Rosji, czy nimi są car i jego minister do spółki, czy ten ostatni, oparty o liberalniejszych członków i przyjaciół carskiej rodziny. O ile te wpływy pruskie - pomimo historycznego skapstwa Hohenzollernów, poparte jednak złotem ze skarbcia rzeszy - oddziałają na siłę i wytrzymałość nowego prądu w carskich pałacach, okaże niewątpliwie dalszy los uchwał tego konwentyku „ziemców”.

Wszechniemieckie aspiracje.

Jak corocznie, tak i w tym roku odbyli austriacy wszechniemiecy „pielgrzymkę” do Friedrichsruh do grobu Bismarcka jak corocznie, wydał młodoniemiecki związek w Hamburgu ucztę dla nich, o czem referują Hamb. Nachr. także jak corocznie.

Zwykle przemawiał na takim festynie jeden z postów wszechniemieckich; w tym roku jednak wybrano profesora Aureliusza Polzera z Grazu, który doskonale umiał utrzymać nutę wszechniemiecką. Mówił on na wstępie o wojnie z 1870/71 roku. „Wszędzie znać ducha Bismarcka - prawit wszechniemiecki profesor - ale ten mąż wojny był także mężem pokoju, który czwał wierne nad losami ludu niemieckiego aż do samego końca, ukochany przez lud swój. Bismarck nie żyje, ale jego sława potrwą do czasów. Po czasach wzrostu za Bismarcka, nastąpiły czasy upadania ludu niemieckiego. Polacy i Wendowie ośmielają się zachwalej podnosić głowę, poszukują w gazetach w Dreźnie rzemieślników z uwagą: „Znajomość języka niemieckiego nie jest potrzebna”. (Głosy, Pfe!), w stolicy państwa wyprząta się dla Czechów sale turniejowe. (Pfe!).

marku nie żyje, ale jego sława potrwą do czasów. Po czasach wzrostu za Bismarcka, nastąpiły czasy upadania ludu niemieckiego. Polacy i Wendowie ośmielają się zachwalej podnosić głowę, poszukują w gazetach w Dreźnie rzemieślników z uwagą: „Znajomość języka niemieckiego nie jest potrzebna”. (Głosy, Pfe!), w stolicy państwa wyprząta się dla Czechów sale turniejowe. (Pfe!).

Najgorszą atoli jest potęga klerykalizmu, Kościół rzymski coraz wyżej podnosi głowę. Sądze, że dosyć już spokojnego przypatrywania się, przeżuwania przeszłości. Coraz więcej lekceważy się szczerę upomnienie Hammerlinga i zwracamy się zupełnie do materializmu. To nie jest po myśli Bismarcka, któremu Niemcy, nawet wedle orzeczenia jednego z Francuzów, zawiązująca wszystko. Niepocieszający przedstawia nam się obraz, gdy skierujemy wzrok swój na państwo bezimiennie, gdzie madsjarska hołota ucłemięza Niemców w sposób oburzający do żywego. A wobec tego widzimy najniebezpieczszą z reprezentacji ludu, która składa się z chrześcijańskich socjałów, towarzystwa obudników, potem z wiersych konstytucji wielkich właścicieli ziemskich, z liberalnych linoskoczków i tego stronnictwa, które jest dość bezczelnem, by się zwać niemieckiem, a jest mieszaniną najwstrętniejszego rodzaju, niemieckiego stronnictwa ludowego, które nawet w Peltau wydaje wendyjską gazetę i niemieckie nazwy kała po wendyjsku.

Mowca rozwdził się potem nad znanymi wypadkami w Innsbruku i stanowiskiem stronnictwa chrześcijańsko-socjalnego wobec tychże, poczem prawi dalej: „Od tych sprzymierzonych ma lud niemiecki spodziewać się oceanial Wrogowie naokoło. Tylko drobna garstka stawia czoło, skupiająca się w koło Schönerera! (Brawo). Na razie dzieje się jeszcze bardzo źie. Dlatego naprzód! Narod, który nie myśli o zdobyczy, nie może się ostać. Potrzeba nam nietylko niemieckiego morza północnego, ale także niemieckiego morza południowego, a most do Was należeć musi, Niemcy! Wschodnie kresy i cesarstwo należą rdzennie do siebie. Ale jeszcze nie nadszedł czas wielkich dni walki, kiedy zabrzmi tuński okrzyk wojenny; chwilowo są to same tylko przygotowania. Już kilkakrotnie występowali fermenty, ale Niemcy pozwolili się zawsze wzdzić za nos. Przykładem tego jest niemieckie miasto Graz. Dopóki ludność Rzeszy niemieckiej da sobie mydlić oczy, dopóty dzień ten nie nadszedł jeszcze. Największym wrogiem Niemców jest Rzym, dlatego naszym hasłem: „Precz z Rzymem! (Brawo). Jestem przekonany, że lud niemiecki przebieje się znowu do ducha Bismarcka, że wzniesie się do wysokich cnót germańskich tego męża, do poczucia narodowego, które jedynie budzi szacunek u naszych wrogów. Czujaw, duchu Bismarcka, nad nami aż do końa świata!”

Mały fejleton.

W listopadową rocznicę.

Bracia, rocznica! Oto dziś przed laty Naszej wolności wybiła godzina, Ponad ojcyste ugory i chaty Ptak srebrnopióry swe skrzydła rozpiął,

(21) Kazimierz Gliński.

Szlacheic na zagrodzie.

Powieść obyczajowa z XVIII wieku.

— I jako widzisz - ciągnął pan Powata - nauka w las nie poszłał nietylko sam dybam do ciebie, nietylko książę Dominik i pan Potocki Joachim z dworzany swoimi wali, ale też i najprzedniejsza lato-rośl domu mojego, najmilsza dziewczka moja, do kompanji się naszej przyłączyła, na co z małzonką moją pozwolenstwo otrzymała, bo choć waćpan kawalerstwem grzeszysz, ale krewną u siebie masz, niejaką pannę Felicję Grzańską, jako mi Domaradzki powiedział, a którą rada była córka moja poznać i wiadomości gospodarskich, potrzebnych niewieście każdej, zacerpnąć. Zatem, zapoznajmy się bliżej, wdy, jako sąsiedzi, nietylko o bok siebie lecz i z sobą żyć nam wypadnie. Wyciągnął prawicę.

Okrutnie ona ojacja spodobała się panu Onufremu; poznał z niej, jako źie sądził stolnika dobrodzieja, a gdy wzrok na pannę Ewę zwrócił, tak mu zajaśniał świat, a wielkiego mitowania stał się godny, że o mało ramion swych nie otworzył i nie oblatił bez ceremonji żadnej pana Atanazego Powatę. Zmarmował to stolnik, pod wążem się uśmiechnął i rzekł:

— Szczerze nam waćpan mow, czy nie zrobimy mu jakiej dystrykcji? — W czem, mości stolniku? — Zadużo nas! — Żal ściany mojego domu nie rozsuwają się? — Co ozorem rusze, to baka ustrzele! — zawołał Powata. — Ale jakimi, jejmość Grzańska, oczyma spojry? — Mojami, jasnie wielmożny stolniku, a te szczerą radością patrzę. — Zapoznajmy się zatem - powtórzył pan Atanazy.

Ruch się zrobił i wielkie tłoczenie trawy. Podjechał książę Dominik z komplementem, że rad jest pana Kaszę poznać, który równość szlachecką przed wszystkimi godnościami na przodku stawia, a która zrenica oka jest; podjechał Joachim Potocki, młody a piękny pan i przy okazji do swoich Panowiec go zapraszał, jako że mu będzie rewizyta się należała; podbiegł i stolnikowie na swoim dzianecie, z którego zeskoczył wnet wesolo, pana Kaszę witając; potem dworzanie tych panów kupą zaczęli się ciśnieć i zacne swoje nazwiska wymieniać, a taki zapanował ruch i gwar na onej łączce pana Onufrego, a tak się zabarwiło od strojów papuzich, podniesionych blaskami zachodzącego słońca, tak chrobotato od tententu paru dziesiątków koni, od szabel szcęgku, brzęku strzemiom, że niemal wszystka szlachta Paniewickiego zaścianka z dworoków swych wyszła, z ciekawością na one niebywałe widowisko patrząc. A pan Onufry, jako się należało, witał każdego: stolnika za kolana oblatił, z należąną atencją starostę Lu-

domirskiego powiat, młodego pana Potockiego z Panowiec poufale za rękę uściskał, Domaradzkiemu i innym gępy dał, a młodzieńca, jakim był pan Władysław, w ramiona chwycił i ucałował po bratersku. Pan Władysław wcale się za to nie rozgniewał: był podniecony całą krotoczwila ona, jeno mu się zdało, że żelazne ścisnęły go obręcze, że pierś pana Onufrego szczerem pancerzem okryta była. Tylko jakiś smutek, a zadumanie odmalowały się w panny Ewy oczach; doznawała uczucia, jakby ją prześladował sen jakiś niewyraźny, sama nie wiedziała, co jej jest? Coś się zmieniło w jej duszy, coś niezrozumiałego rodziło się w jej sercu. Na pana Onufrego patrzeć nie chciała, a wzrok jej ku niemu wzdął biegi, choć nie miał altembasów na sobie, ni klejnotami świecił, jako pan Lubomirski starosta; choć nie miał fizjonomji tak gładkiej, ruchów tak układnych, jak pan Joachim Potocki; choć nie umiał tak słów ukasztatować misternie, jak rycerz niejedyn, z dworskim komplementem zbliżający się do niej nieraz. I sama nie wiedziała, dlaczego spojrzęła na słońce i gdy zaszło, szepnęła: — O, słońce!

I sama nie wiedziała, dlaczego, gdy pierwsza rosa na czoło jej upadła - szepnęła: — O, roso! I dlaczego, gdy do niej pan Onufry się zbliżył i rzekł: — Czas mi jejmość pannie się przedstawić. Szepnęła: — Znam was!...

Co dla pana Onufrego ośmieniem było. Gwar się wzmagal, raz w raz wybuchal gdzieś śniech — A gdzie jest chałupa waszmość pana? — stolnik zapytał. — Nie chałupa, mości stolniku, lecz zamek królewski! — zawołał pan Onufry. Królewski zamek, zlotogłowiem mych myśli ozolcon, wystan kobiercami rojeń, wypelnion marzeń mych kwieciami!... — Stój, asan - bo rymem strzelisz! — zaśmiał się pan Atanazy.

A zwracając się do swoich, rzekł: — Nie wiedzieliśmy nic, panie paniusiu, kogo mamy wśród nas! Na Helikon nas zawiedzie! — Jeno do sadyby szlacheckiej, która dla mnie wszystkim jest - odpowiedział rozweselony pan Onufry. Stolnik Powata nieznanie wargi przyszyrzył, bo mu się nie spodobało rozmitowanie takie w chałupie onej, a panna Ewa spojrzęła na mówiącego. I przypomniał jej się on rycerz z bronzu, o głaz czerwony oparty, którego widziała nad brzegiem Smotrycza w ony wieczór pamiętny. Ten sam żupan paskowy na sobie miał, tę samą czapkę listą na głowie, taka sama promienistość, jak teraz, biła od twarzy jego, jeno wtedy słońce ją ozlacało, a teraz blask jakiś z wnętrza się wypromieniał i osłoneczniał ją całą. — Gościćem proszę!... dalej nieco, lecz równiej - mówił pan Kasza. — Weź więc asan za uźdę konia mojej dziewczki i gościćem poprowadź, bo strasza go przepiórki wyfruwające z traw. My sobie

ją zęą, po rosie... Mniej kurzu będzie, a satysfakcji więcej. Dał znak... Kompanja stanęła w szeregu. — Przed siebie!... Ruszyli z kopyta. I rozpoczął się wyścig rycerski na łące pana Onufrego. Rozpryskiwała się rosa, bujne trawy gięły się i lamaty. Smer zió i cichy płacz kwiatów towarzyszył swawoli onej: spłoszone przepiórki wyfruwaly z cienistego ukrycia, a raz nawet bekas piorunowy zygczak zakręślił, z czego wielka uciecha była. Nie raz i nie dwa, wzd uż i w poprzek rozrulane przebiegaly wierzchowce; gdzie-niegdzie nawet szable błysnęły i udatny pojedynk zwiedziono, a pan stolnik, na ona gonitwę patrzac, w doń klasnal, do nowych zachęcając zapasów i gonów nowych. Sekundował mu książę Dominik, który, jako starszy był i starościńska godność piastujący, do onej krotoczwili nie należał, ale pan Potocki i Władysław z całym zapałem młodzieńczym oddali się zabawie tej i na dziarskich rumakach figle różne wyprawowali, a śmieli się do rozpuku. Pan stolnik na Domaradzkiego mrugnął: — Niech no panu Kaszy raz jeszcze tak po łące przejadzie się, a odciech mu się „Czarnego Kąta” i sąsiedztwa ze mną. — Bez zaprzeczenia - odpowiedział pan Józefat. (Ciąg dalszy nastąpi)

Oto zabiły zgodnie serca ludu,
Oto zbawienia dzieło rozpoczęło!
Z napalem zdolnym do stworzenia cudu:
Za Matkę naszą, za Ojczyznę świętą!

O, chwilo jasna! O, chwilo pamiętna!
Chwilo, coś takie budziła nadzieje!
Chwilo, co żywym nam poruszasz tętna,
O tobie wczynie mówić będą dzieje!

Chwilo — gdy budzi się lud, lew uśpiony,
Z protestu głosem po swą własność sięga:
„Za wczesnie wrogu bił w pogrzebu dzwony,
Patrz, oto siła moja i potęga!”

O, chwilo złota! Jakże twem wspomnieniem
Serce się słodko do marzeń kołysze:
Ty duszy polskiej wstrząsasz dzisiaj rdzeniem,
Ty hasła rzucaasz dziś w martwoży ciszę,

Tyś nam promienną rozpalita żołą,
Więc choć serdecznej krwi wyłano zdroje,
To my Cię przecież dziś Wszchemocny Boże
Błogosławimy za te święte boje!

Bracia, rocznica! Gdzie Mandżurji śniegi,
Tam krew dziś płynie, tam jej konania!
Tam walczą naszych żołnierzy szeregi
W okropnym boju bez zmartwychpowstania.

W walce za wroga! Tam wywołył morderca
Lud nasz, by każdy w strasznej ginał męce.
Bracia, rocznica! Ból szarpie nam serca,
Matka nad dolą synów łamie ręce!

Bracia, rocznica... O, Panie! Litości!
Oto przed Tobą kłękamy w pokorze:
Kiedy rozszanych w świecie naszych kości
Mściwieca zeslesz nam Wszchemocny Boże?!
Ty dole naszą widzisz Stwórcę w niebie,
Więc odwróć od nas Twą karzącą rękę!

Oto w rocznicę tę błagamy Ciebie:
Daj kres cierpieniom! Skończ,
[skończ straszną mękę!]
29 listopada 1904.

Bracia, rocznica! Gdzie Mandżurji śniegi,
Tam krew dziś płynie, tam jej konania!
Tam walczą naszych żołnierzy szeregi
W okropnym boju bez zmartwychpowstania.

W walce za wroga! Tam wywołył morderca
Lud nasz, by każdy w strasznej ginał męce.
Bracia, rocznica! Ból szarpie nam serca,
Matka nad dolą synów łamie ręce!

Bracia, rocznica... O, Panie! Litości!
Oto przed Tobą kłękamy w pokorze:
Kiedy rozszanych w świecie naszych kości
Mściwieca zeslesz nam Wszchemocny Boże?!
Ty dole naszą widzisz Stwórcę w niebie,
Więc odwróć od nas Twą karzącą rękę!

Oto w rocznicę tę błagamy Ciebie:
Daj kres cierpieniom! Skończ,
[skończ straszną mękę!]
29 listopada 1904.

Bracia, rocznica! Gdzie Mandżurji śniegi,
Tam krew dziś płynie, tam jej konania!
Tam walczą naszych żołnierzy szeregi
W okropnym boju bez zmartwychpowstania.

W walce za wroga! Tam wywołył morderca
Lud nasz, by każdy w strasznej ginał męce.
Bracia, rocznica! Ból szarpie nam serca,
Matka nad dolą synów łamie ręce!

odbywać się będą pogadanki dla członków
towarzystwa, zaś w każdą drugą niedzielę będą
omawiane sprawy, dotyczące polepszenia do-
brobytu robotników. Wstęp na pogadanki jest
wolny.

Kwesta książkowa. Przypominamy, że
w dniach 29 bm, do 10 grudnia urzędują Koła
T. S. L. im. Kościuski kwestę książkową. Kil-
kudziesięciu akademików wraz z uproszonymi
paniami chodzić będzie w tych dniach po mie-
ście od drzwi do drzwi i zbierać łaskawe dat-
ki. W każdym domu znajduje się pewna ilość
książek, broszur, odcinków, roczników, obra-
zów, które często leżą w zapomnieniu i bez
użytku. Niech więc każdy, komu dobro społe-
czeństwa leży na sercu, choć w drobnej części
przyczyni się do spełnienia naszego zamiaru, a
godnie uczci wielką rocznicę listopadową. Ła-
skawych ofiarodawców prosimy o wczesne przy-
gotowanie darów, by kwestujący mogli je ze
sobą zabrać.

Jazda sztuczna na łyżwach. Towar-
zystwo łyżwiarstka, pragnąc podnieść zamó-
wanie w jeździe sztucznej na łyżwach i zachę-
cić publiczność do kształcenia się w tym
sporcie, zaprasza amatorów z niejaką wrpawą
w tym kierunku, do zgłoszenia się w kancelarię
towarzystwa, począwszy od dnia dzisiejszego
w czasie między godziną 5 a 7 wieczorem.
Towarzystwo urzędzi w dniu, który później
ogłoszonym będzie, próbę w jeździe sztucznej,
na którą zgłaszający się otrzymają bezpłatny
bilet wstępu na lód. Osoby, uznane przez komi-
sję za odpowiednio uodolnione, otrzymają
bezpłatny bilet wstępu na lód na cały sezon
1904/5. Zgłaszając się mogą osoby obcoga pćci.
Zarazem podaje wydział towarzystwa do wia-
domości, że w sezonie 1904/5 urzędzi szereg
zawodów w jeździe sztucznej i szybkiej z od-
powiednimi nagrodami.

Miejski tani opał. Celem ulepszenia
sposobu zaopatrywania niezamożnej ludności
Lwowa w tani opał, zamierza gmina wprowa-
dzić maszyny do rżnięcia i rąbania drzewa, co
ułatwiłoby zaopatrzenie sklądów miejskiego
drzewa każdego czasu w każdą, nawet wielką
ilość rąbanego drzewa. Chociaż byłoby to na-
wet tańsze, a więc możnaby jeszcze niżyc cenę
drzewa, — od zamiaru tego odstąpiono, wobec
starej i prób stowarzyszenia rębaczy, które
przedstawiło, że wielu rębaczy znalazłoby się
przez to bez zarobku w najcięższy czas zimo-
wy. Wskutek tego jednak produkcja drzewa
do rozsprzedaży nie może być wycie-
kzowana i przeto ogranicza się także nadal do
dwóch wagonów czyli dziesięciu sagów dzien-
nie. Jest to wprawdzie niewystarczające w po-
rze zimowej, lecz gmina nie chce tworzyć z in-
stytucji taniego opału przedsiębiorstwa; zadawa-
ła się tem, że swą niespełna roczną działalność
spowodowała redukcję cen w sklądach prywa-
tnych, daleka jednak jest od tego, by podci-
nać był tym prywatnym przedsiębiorcom, którzy
prowadzą handel uczciwy i wyzysku na ubogę
publiczność się nie dopuszczają.

Zdrową prawdziwie myśl powziął prezes
komisji opałowej, p. wiceprezydent Michał-
ski, który dąży do tego, by utworzyć w roz-
maitych punktach miasta sklepy z tanim opałem
miejskim, gdzieby nie w centnarach, ale
nawet za kilka centów prawdziwi biedacy mogli
sobie kupić trochę drzewa i węgla, dla takich
bowiem ludzi, którzy zaledwie kilkoma centami
dziennie na opał rozporządzają, sprzedaż centna-
rowa nie jest żadnym udogodnieniem. Mamy
nadzieję, że p. wiceprezydent myśl tę zdoła
rychło w czyn wprowadzić.

**Bratnia pomoc słuchaczy uniwersy-
tetu** wybrała na wczorajszym walnem zgroma-
dzeniu przewodniczącym p. Włodzimierza Bo-
chenka. Do dalszych wyborów nie przyszło z
powodu spóźnionej pory.

Galicyskie Towarzystwo aptekarskie
wybrało na odbytem onegdaj walnem zgroma-
dzeniu następujący wydział: Prezesem wybrany
ponownie p. Walery Włodzimirski, zastępcą p.
Aleksander Oberhard. Do wydziału weszli pp.:
A. Ehrbar, J. Hausberg, E. Rein, dr. Jan Piepes-
Poratyński, dr. Jan Rucker, S. Hay, H. Reitman,
St. Trokolewski, T. Skowroński, E. Jezieriski,
S. Kajetanowicz i B. Kohnhepp. Wybrano nad-
to zastępców i komisję kontrolującą.

Sprawa ruskiego teatru we Lwowie
weszła na nowe tory. Komitet budowy teatru
wydał odezwę do narodu ruskiego z zawia-
domieniem, iż nie przyjmie subwencji 300.000
kor., uchwalonej przez sejm galicyjski, nie mo-
że bowiem zgodzić się na związane z nią wa-
runki.

Wieczór listopadowy. Lwowska Sodal-
licja akademicka uczciła wczoraj rocznicę wy-
buchu walki z r. 1831 uroczystym wieczorem,
który odbył się w wypełnionej liczną publiczno-
ścią sali Sodalicyj Marjańskiej. Słowo wstępne
wygłosił p. Stefan Kantecki, poczem, p. o od-
spiewaniu przez p. E. Schindlera pieśni „Na
Sybir”, prof. dr. Br. Dembiński przedstawił
w dłuższym przemówieniu rys historyczny pow-
stania listopadowego, w dalszym ciągu ode-
grała p. M. Grodzicka kilka utworów na forte-
pianie, p. J. Hosceh wygłosił ładnie deklam-
ację, a panna St. Szymanowska odśpiewała
kilka pieśni, nagrodzonych hucznymi oklaskami.
Dochód z wieczoru przeznaczono na fundusz
Sodalicyj.

Ubezwiadniony nożowiec. W aresztach
policyjnych zamknięto wczoraj Jakóba Wisnie-
wskiego, który wywołałszy kłótnię, a następnie
bójkę, poranił E. Fremda, handelesa i Agatę
Lusthausową, która stanęła w obronie Fremda.
Na Lusthausową rzucił się on nawet z doby-
tym nożem, chcąc ją przebić. Lusthausowa
jednak szczęśliwie uniknęła wymierzonego ciosu.

Kradzieże. Magdalenę Krywohławie, za-
robnicę, zamieszkałą przy ul. Arciszewskiego
l. 6, skradziono w nocy książeczkę gal. Kasy
oszczędności na 400 koron.

Zguba. Amalja Rożańska zgubiła wczoraj
w cerkwi Wołoskiej złotą bransoletę, wartość
100 koron.

Konwersja długów m. Krakowa. Wydział
krajowy na odbytem onegdaj posiedzeniu za-
twierdził wszystkie uchwały rady miasta Krakowa
w sprawie zaciągnięcia pożyczki, przeznaczonej
na konwersję długów i lwestycje.

Więc kobiet, celem omówienia potrzeb
i żądań kobiecych, odbędzie się w Krakowie
w niedzielę 18 grudnia br.

Defraudacja. Z Czerniowic donoszą, że
pod zarzutem sprzeniewierzenia pieniędzy po-

litkowych aresztowano m. adjuńka urzędu
podatkowego w Solcu, Tadeusza Wondraczka.
Tajemniczy wybuch. Rozprawa karna,
która się toczyła przed ławą przysięgłych
w Przemyślu przeciw N. Seitelbachowi, fabry-
kantowi krup, oskarżonemu o zbrodnie podpa-
lenie, urządzenie wybuchu, zbrodnie oszustwa
na szkodę Tow. asururacyjnego i o popadnię-
cie w niewypalność w własnej winy, a nie
zgłoszenie konkursu, zakończyła się wyrokiem
uwalniającym obwinionego, gdyż przysięgli za-
przeczyli pierwsze pytanie jednoznacznie, a osta-
tnie, w sprawie niewypalności 8 głosami.

Rosjanie o Polakach. Birż. Wiedomości
rozpoczęły druk szeregu listów z Królestwa
Polskiego. Autor ich, p. Warjański, należy po-
dobno, dzięki swojemu stanowisku służbowemu
i społecznemu, do rzędu ludzi, mających wszelką
możność być dobrze poinformowanymi o isto-
tnem położeniu rzeczy. W pierwszym liście
twierdzi on, iż dążności separatystyczne żywi tylko
drobna mniejszość społeczeństwa polskiego.
Inteligencja i lud polski związane są obecnie
tysiącami węzłów moralnych i materialnych
z inteligencją i ludem rosyjskim.

**Zamachy dynamitowe anarchistów
w Barcelonie.** Z 21 osób ranionych bombą
wskutek ostatniego zamachu dynamitowego,
trzy zmarło już, cztery zaś znajduje się w ago-
nii. Bomba była prawdopodobnie zatruta, gdyż
rany osób ranionych jej odciekami, zabarwione
są po krajach niebiesko i nie gują się a jatrzą.
Ranieni należą do najuboższych klas społecz-
stwa i zamach nie przeciw nim był skierowa-
ny. W całym mieście, panuje ogromne przynębie-
nie, z powodu, że w ciągu ostatnich sześciu
miesięcy, jest to już ósmy z rzędu zamach anar-
chistyczny. Nisampród eksplodowała bomba
w czasie pobytu w mieście króla, w parę chwil
potem, kiedy przeszedł on ulicą Rambre. Naza-
jutrz, usłowano zastęlować prezydenta mini-
strów Maurę. W ciągu lata, odkryła policja je-
dną bombę na ulicy, kilka puszek wybucho-
wych w domu sierot i znowu bombę przed
szkołą utrzymywaną przez jezuitów. Potem, wsku-
tek wybuchu bomby, runęła część pałacu spra-
wiedliwości, następnie eksplodowała znowu
bomba przed wielkim domem towarowym El
Siglo, ostatni zaś zamach odbył się na ulicy de
San Fernando. Co najdziwniejsze jest i najbar-
dziej niepokojące, to, że z wyjątkiem zamachu
na Maurę, ani w jednym wypadku sprawców
nie wykryto.

Dar Menelika dla Roosevelta. Do Was-
zyngtonu nadeszła niedawno posyłka króla
Menelika abisyńskiego dla prezydenta Roose-
velta. Dar ten składa się z dwóch lwic, dwóch
hrusiosów, żebry i dwóch małp. Jedna lwica zca-
hła w drodze.

Pochód cholery. Londyjskie czasopiśmo
medyczne „Lancet”, na podstawie wiadomości
otrzymanych z Stambułu, donosi, że epidemia
cholery zmniejszyła się znacznie w Azji. W Bia-
łogrodzie, w końcu października bywały po 3
wypadki choroby i 4 zgony na tydzień; w oko-
licach dolnego Tygrysu epidemia z ułnie zni-
kała, natomiast wzmogła się przy ujściu Eufra-
stu i Tygrysu. W Teheranie, w połowie wrze-
śnia, turecki poseł przy dworze perskim dono-
sił, że od pięciu dni cholera zupełnie ustała,
ale w tydzień potem z tego samego źródła do-
szła wiadomość, że zaraza wybuchła znowu i
zabiera przeciętnie po dziesięć ofiar na dzień.
Ludność, która już zaczynała do miasta powra-
cać, uciekała znowu. Najgroźniejsze wieści nad-
chodziły z Turcji północnej. W miastach por-
towych Reszt i Emeli umierało przeciętnie po
100 osób dziennie. Cholera grasowała nad je-
ziorem Urmia, zabierając dziennie po 300—400
ludzi, obecnie ta cyfra zmniejszyła się znacznie.

Kat. dra słowiańska w Chicago. W
Warszawie bawił onegdaj m. Charles R Crane,
prezes trustu konstrukcji wind i ascenseurów
w Stan. h Zjednoczonych Ameryki Północnej
i współwłaściciel uniwersytetu w Chicago, na
którym z własnych funduszy utworzył katedrę
dla spraw słowiańskich. Mr. Crane żywo in-
teresuje się życiem polskim w obecnej chwili
i zna wyborne położenie polskich wychodźców
w Amryce. W fabrykach jego pracuje kilkuset
polskich robotników, o których wyraża się
z uznaniem, podnosząc ich pracowitość i spraw-
ność. Mr. Crane bawił już raz w Krakowie,
gdzie poz. al cały świat naukowy uniwersytecki
i jest zachwycony ruchem naukowym w Kra-
kowie. Mr. Crane zjeżdżał dla swego uniwersy-
tetu znakomitych prelegentów dla spraw sło-
wiańskich, między innymi prof. Masarzyk wy-
kładał w roku bieżącym kurs o Czechach
współczesnych, ich stanie politycznym i rozwoju
społecznym. Obecnie mr. Crane nawiązał
stosunki z Polakami w celu zjednania prelega-
nta dla spraw polskich, któryby w ciągu lata
roku przyszłego mógł wyopowiedzieć w uniwer-
sytacie w Chicago cykl wykładów o obecnem
naszem położeniu.

Państwo żydowskie w Ugandzie. Po-
miimo odrzucenia przez zjazd sionistów planu
założenia państwa żydowskiego w Ugandzie
(Afryka wschodnia), zwolennicy tej myśli nie
dali za wygraną, ale przy pomocy pewnego
angielskiego filantropa, który ofiarował 1.000
funtów szterlingów, zorganizowali ekspedycję,
której celem jest zbadanie na miejscu warun-
ków jakie kraj ten dla kolonizacji żydowskiej
posiada.

Rozbitki opery włoskiej z Charbina.
Pisma warszawskie donoszą: W pociągu pu-
bucydnym, dążącym z Brześcia do Warsza-
wy, jechało 4 członków towarzystwa włoskiej
opery wędrowniej, która z wiosną rb. popisy-
wała się w Charbinie, poczem poszła w roz-
pyśkę. Na życie w podróży niefortunny artyści
zarabiali śpiewem. Z na tenora należącego do
odwrotu, Andrea Merelli, zachorowała w Irku-
cku i tamże umarła. Podróżni, przeważnie sta-
rozakonni i mieszczańscy nowomicyści, na rzecz
Włochów zorganizowali skromną składkę.

Przypięszenie morskich podróży. Przed
gronem fahowców paryskich zaprodukował
onegdaj inżynier André Gambin z Bourdeaux
aparat zwany „Typhoniad”, który, zdaniem wy-
nalazcy, powiększył pięćdziesięciokrotnie dział-
ność śruby okrętowej. Aparat ma być umie-
szczony z przodu okrętu. Próby, przedsięwzięte
z modelem długości 2:30 m. obudziły żywe za-
interesowanie.

Skok do Niagary. Panna Peri Chester,
młoda dziewczyna z Harlemu w stanie Nowo-
jorskim, popelnila sensacyjne samobójstwo —

wskoczyła do wodospadów Niagary. Powodem
rozpaczyliwego czynu była miłość bez wzajemno-
ści, panna Chester zakochała się w aktorze
Canfield, którego znała tylko ze sceny, a który
listy jej odsyłał nieotwierane.

Kalendarz „Smigusa” na r. 1905, ozdo-
biony przelicznymi ilustracjami, odznaczający
się bogatą częścią literacką, oraz wyczerpują-
cym i dokładnym działem informacyjnym, mogą
nabywać prenumeratorem „Dziennika polskiego”
po wyjątkowo niżonej cenie 70 hal. (35 ct.)
wraz z przesyłką pocztową; kieszonko-
wy zaś kalendarzyk „Smigusa” po 20 hal.
(10 ct.) z pocztową przesyłką 24 hal. (12 ct.).

Lwów. Rendez-vous przejeżdżających. Bez
przerwy gorąca kuchnia, znakomity bufet, piwo
wiedeńskie i bawarskie, delikatesy, nagazyn wie-
i herbat. Musiałowicz i Janik, naprzeciw
hotelu Imperial.

**X. Posiedzenie naukowe polskiego Towar-
stwa przyrodników im. Kopernika** odbędzie się
wtorek, dnia 29 listopada b. r. o godzinie 6 wie-
czorem w sali instytutu chemicznego uniwersytetu
(ul. Długosza). Na porządku dziennym: 1. Prof. dr
T. Wisniowski: „O wieku warstw inoceramowych
filizu karpackiego w Galicji, na podstawie fauny
nowo odkrytej w Dobrońskim”. 2. Prof. dr M.
Racioborski: „O oddychaniu komórek”.

Z kasy miejskiej. W sobotę dnia 3 grudnia
b. r. o godzinie 7 wieczór artystyczny. Bilety od
zd. do 5 hal.

Z życia młodzieży. III posiedzenie „Kółka kra-
joznawczego” Cyteln. akadem. odbędzie się w
środę dnia 30 b. m. o godzinie 7 1/2, wieczorem w lo-
kale Towarzystwa (pasaż Mikolascha II p II schody).
Na porządku dziennym: Odczyt akad. Wincenty.
Badury p. t.: „Ludoznawstwo i jego znaczenie pod
względem naukowym i społecznym”. Wstęp wolny.

Zabawa dla dzieci urządzona staraniem „Kola
panien” w dniu 13 listopada w sali „Sukola” przy-
niosła ogólnego dochodu 479 kor. 48 hal, z czego
po odtrąceniu wydatków w kwocie 67 kor. 85 hal.
pozostał czysty dochód 211 kor. 63 hal. Przy tej
sposobności składa „Kolo panien” serdeczne podzię-
kowanie panu inżynierowi Franciszkowi Barańskiemu
za łaskawe, a nadzwyczaj gorliwe zajęcie się i pro-
wadzenie zabawy dziecięcej.

Zmarti. W Czarnym Dunaju zmarła s. p. Teofila z
Uznańskich Struszkiewiczowa, matka radcy
dworu w ministerstwie rolnictwa, p. Władysta Stru-
skiewicza i notariusza w Czarnym Dunaju, p. Mi-
chała Struszkiewicza, a siostra „nanego publicyisty
i polityka z 1863 roku Stefana Buszczyńskiego, w 85
r. życia.

NOTATKI literackie i artystyczne.

**Repertuar teatru miejskiego we Lwo-
wie.** Dziś we wtorek, ku uczczeniu rocznicy
listopadowej (przedstawienie popularne, po ce-
nach niżonych) „Kościuszkę pod Racławicami”,
sztuka ludowa w 7 obrazach ze śpiewami i tań-
cami Ancezyca.

Jutro w środę, po raz pierwszy (nowość)
„Nie igra się z miłością”, sztuka w 4 aktach
Musseta.

Z Filharmonji.

Nie ulega chyba wątpliwości, że szczer-
nie żepelniona sala koncertowa stanowi nie-
tylko o powodzeniu pod względem material-
nym, lecz — do pewnego stopnia — wprost
o sukcesie artystycznym koncertanta. Przem-
awia ona wymownie, dodaje wszystkim otu-
chy, a przedewszystkiem znacznie podnosi
w danym razie skalę zadowolenia, względnie
entuzjazmu słuchaczy.

Słynny skrzypek Bronisław Huberman
zdobył już w świecie wiele wawrzonów i za-
pewne często już spotkał się z miłym wido-
kiem i ciepłą atmosferą sali przepełnionej
słuchaczami. Mimo to przyjemne wrażenie
niezawodnie wywarła na nim wczoraj sala
Filharmonji lwowskiej, ś wiadcząca o tak nie-
zwykłym zainteresowaniu się naszej kapryśnej
i zawsze wiele wymagającej publiczności,
oraz wiadomości, że setki osób odeszły do
kasy dla braku biletów. Po tym wielkim
sukcesie kasowym byliśmy świadkami dru-
giego, oczywiście dla artysty, jak dla publi-
czności większego, ważniejszego i niezawo-
dnie trudniejszego do zdobycia, czyli olbrzy-
mego sukcesu artystycznego.

Młody skrzypek występował po raz osta-
tni we Lwowie przed dwoma laty i wówczas
porwał już publiczność grą wirtuozowską,
poważną i stylową, lecz wczorajszy jego wy-
stęp wykazał — naszym zdaniem — posu-
nięcie się naprzód artysty, który dziś dopie-
ro stanął na zenicie swej sztuki wykonaw-
czej i — zdaje się — na najwyższym stopniu
możliwego wydoskonalenia swej gry. Super-
latywy, które moglibyśmy nagromadzić na
tem miejscu, a odnoszące się do jej zaleci,
dotyczyć powinny w pierwszym rzędzie tech-
niki p. Hubermana, oraz sumiennosci w
wykonywaniu interpretowanych utworów. Być
może b wiem, że to, co nazywamy „przeję-
ciem się” ów prąd elektryczny, łączący wy-
konawcę ze słuchaczem i zapalający ich rów-
nomiernie, tu i owdzie odcisłowiek pozosta-
wał do życia i wskutek tego znakomity
skrzypek bardziej budził podziw ogólny, niż
porwał, lecz zdanie to podajemy ostrożnie
i z zastrzeżeniem, że może ono polegać na
indywidualnym sposobie pojmowania i od-
czuwania gry i poisu wirtuozowskiego. W
każdym razie, ten „podziw”, wywołany przez
p. Hubermana, był wielki, a polegał on nie-
tylko na nieskazitelnem wirtuozostwie, lecz
również na zaletach stanowiących bardziej
jeszcze o artyzmie, jak: głębsze zrozumienie,
szlachetny sposób frazowania, styl i powaga
w traktowaniu interpretowanych utworów.

Nadzwyczajnie zajmującym był dla nas
koncert Brucha D-moll, przedewszystkiem
dlatego, że był wykonany — zdaje się —
po raz pierwszy we Lwowie, a ponieważ
był nowością, był (tym razem tylko) bardziej
mile widzianym na programie, niż tegoż au-
tora niezrównany koncert skrzypcowy G-moll,
niewątpliwie piękniejszy, pisany z większym
poletem i otwierający wykonawcom szersze
pole do efektownego p. pisu. Zwłaszcza pier-
wsza i ostatnia część tego utworu wypadły
przelicznicie, mniej zachwyciło nas środkowe
„recitativo”. Na pierwszym miejscu wymie-
niamy również wspaniałą transkrypcję Wie-
niawskiego z Gounodowskiego „Fausta”,
w której zająśniały w całej pełni: ośniewająca
technika i piękne prowadzenie kantileny, oraz
poetyczne pojmowanie utworu.

Towarzyszący artyście-skrzypkowi pian-
sta p. Singer odniósł znaczny i rzetelnie za-
służony sukces. Posiada on dużą, ładnie wy-
szkoleną technikę, piękne uderzenie i sposób
gry brawurowy, a więc wiele warunków do
odniesienia efektu na estradzie. W kompozy-
cji Liszta „St. François marchand sur les flots”
udało się to zupełnie p. Singerowi; mniej już
w „Andante spianato” i polonezie Chopina,
który z powodu zbyt szybkiego tempa i szorst-
kich gździejniegdzie akcentów, a grany w nerwo-
wym pośpiechu, wywołał zaledwie połowę
zamierzonego efektu. Wywoływano kilkakrot-
nie p. Singera po odegraniu kompozycji
Lisztowskiej — i zasłużeń — również uzna-
no ogólnie jego dykretny i pełen finezji
akompaniament do gry p. Hubermana, podno-
szący znacznie korzystnie wrażenie całości.
Fr. Neuhauser.

Z komisji krajowej dla spraw przemysłowych.

W niedzielę odbyło się w wydziale
krajowym posiedzenie pełnej komisji krajowej
dla spraw przemysłowych, pod przewodni-
ctwem najprzód zastępcy prezesa hr. Władys-
ława Zamojskiego, a następnie marszałka
krajowego hr. St. Badeniego. Obecnych było
28 członków.

Po otwarciu obrad, sekretarz komisji p.
J. Starkeł odczytał sprawozdanie z czyn-
ności obu stałych komitetów za czas od 25
czerwca do 26 listopada br., a po przyjęciu
tego sprawozdania do wiadomości, prof. G.
Steingraber i referent K. Łoziński zdali
sprawę z lustracji 11 zakładów przemysłow-
ych w tym kierunku, czy i o ile rozwinęły
się one przy pomocy pożyczek, które im z
funduszu przemysłowego zostały udzielone.
Oba sprawozdania wykazują w przeważnej
części lustrowanych zakładów bardzo po-
dobne postępy. W dyskusji nad tym przed-
miotem wyrażali członkowie komisji zadowo-
lenie z przedłożonych sprawozdań i zana-
czali ważność dokonywania lustracji w za-
kładach, korzystających z funduszu prze-
mysłowego, a to nietylko ze względu na fundusz,
lecz jeszcze bardziej ze względu na same za-
kłady, którym należy się stała opieka i pom-
oc ze strony komisji.

Z kolei radca dr. A. Zgórski przed-
stawił ogólny stan podań o pożyczki z fun-
duszu przemysłowego, które do komisji
wpłynęły i sam stan funduszu. Kwota za-
danych pożyczek wynosi w 104 podaniach
2,920,200 k.; promesy, będące jeszcze w o-
biegu, opiewają na 46,000 k.; odmownie za-
żądano 400 podań, z łączną kwotą żądań
1,074,000 k. Stan funduszu przemysłowego
na rb. wykazuje resztę w kwocie 4000 k., na
rok 1905 będzie do rozporządzenia dotacja
kraju w wysokości 100,000 k., spodziewane
wpływy ze spłat pożyczkowych 400,000 k.,
dalsza załczka Banku krajowego 250,000 k.,
razem 754,000 k.

Na poczet tego kredytu, przedstawiał spr-
wozdawca imieniem komitetu przemysłowego
13 podań o pożyczki, które komisja uchwaliła
przedstawić wydziałowi krajowemu do uwzglę-
dnienia. Z ogólnej kwoty 391,000 kor. na tó-
rą się te pożyczki składają, przypada na wy-
roby cementowe 12,000 k., na wyrób kafli
6,000 k., na wyrób szkła 100,000 k., na wy-
roby metalowe 40,000 k., na garbarstwo
14,000 k., na kuźnictwo 8,000 k., na prze-
róbkę włosienia 40,000 k., na tkactwo 100,000
k., na stolarstwo 6,000 k., na koszykarstwo
15,000 k., na szewstwo 5,000 k., na wyrób
opatunkowy 40,000 k., na litografię 5,000 k.

Referent p. K. Łoziński przedstawił
następnie imieniem komitetu przemysłowego
projekt przepisów, dotyczących się badania
i kontrolowania przedsiębiorstw, korzystających
z pomocy krajowego funduszu przemysłowe-
go. W dyskusji szczegółowej nad tym przed-
miotem poczyniono kilka poprawek w nie-
których paragrafach, poczem całość przepi-
sów uchwalono.

Sekretarz p. Starkeł wniósł z kolei
w imieniu komitetu szkolnego szczegółowy
program organizacji sześciomiesięcznego kur-
su centralnego koszykarskiego we Lwowie,
który w całości przyjęto, wraz z dodatkiem
p. T. Merunowicza, ażeby w razie usta-
lenia tego kursu, domagać się dlań pomocy
z funduszu państwowego.

Następnie inspektor p. Makusch pod-
niósł sprawę przerachowywania i zmian tary-
fowych na kolei północnej, które już od 10
stycznia 1905 nastąpią, wyjaśniając, że wsku-
tek znacznej obniżki transportowej na przy-
wód dla wielu wyrobów przemysłowych do
Galicji może uciecierpieć produkcja przemysłowa
kraju. Nad przedmiotem tym odbyła się
obszerna dyskusja, poczem wybrano dla jak
najrychlejszego zbadania tej sprawy i wypra-
cowania ośnośnego memoriału, w kierunku
ochrony przemysłu krajowego, specjalny komi-
tet, do którego, oprócz szefa biura komisji,
jako przewodniczącego, wchodzi pp.: Ma-
kusch, J. Drewnowski, dr. A. Benis, E. Zie-
leniewski, L. Baczewski, dr. W. Stesłowicz
i dr. S. Rittel.

Komisja przyjęła w końcu rezygnację,
którą wniósł z powodu nadwątlonego zdro-
wia prof. E. Kovats i wybrała członkiem komi-
sji na jego miejsce p. Antoniego Pawłow-
skiego, dyrektora akademii handlowej we
Lwowie, delegując go równocześnie do sta-
łego komitetu szkolnego komisji.

Sensal ministrem wojny.

P. Berteaux, socjalista, od roku 1879
sensal na giełdzie paryskiej, mianowany świe-
żo ministrem wojny, oddał ojczyźnie do roz-
porządzenia swoje zdolności i doświadczenie
gieldowe... na polu militarzem. Z tego powo-
du jeden z humorystów ogłosił w jego imie-
niu następującą „Emisję.”

P. T.
Wojsko i marynarka przez długie czasy
musiały znosić przesadę, panującą nawet
wprawdzie w wolnomyślnych sferach jakoby
były wydatkami nieproduktywnymi. W istocie,
wobec ogromnych wydatków, które wykazu-
je budżet coroczny, dochód z tych tytułów
jest znikomo mały. Kapitał w nie włożony
leży martwo i nie zarabia. Nie znaczy to je-

Na św. Mikołaja Pierniki, karmelki, różgi słodkie
Fabryka cukrów
Jana Höflingera
w Lwowie ulica Teatralna l. 8 (plac św. Ducha).
Zamówienia z prowincji odwrotnie.

dnak, by przy należytej administracji nie miał przynosić dochodu. Jeśli się zważy np., że Niemci wojna w roku 1870 przyniosła Niemcom 5 miliardów a wielki kraj w zdobczy, musi się przyjść do przekonania, że wojsko i marynarka, przy należytem prowadzeniu, gwarantują zupełnie należyte oprocentowanie. Teraz, skoro niżej podpisany stanął na czele wojskowego przedsiębiorstwa, nie już nie stoi na przeskoki gospodarczemu użytkownikowi armii i marynarki.

Armia francuska przemieniona zostaje na Towarzystwo akcyjne, którego walory zostaną dopuszczone do obrotu na giełdzie paryskiej. Celem przedsiębiorstwa jest prowadzenie wojen. Dochód czysty rozdzielony będzie między akcjonariuszy, radę nadzorczą i dyrekcję. Według norm, ustanowionych statutem, corocznie przynajmniej jeden kraj musi być przedmiotem operacji wojennej; na końcu roku rachunkowego, aby umożliwić wypłatę przynajmniej 75 proc. dywidendy, należy zarobować odpowiednią liczbę miast i nakładz kontrybucję jako okup przed spaleniem.

Zdobyte prowincje i t. p. mają być bezwzględnie rozparcelowane. Towarzystwo zastęga sobie zakładanie pod ochroną prawa doradczego własnych banków parcelacyjnych i budowlanych. Od wojen eksportowych (poza granicami Europy) przynajmniej rabat. Również zwalczanie mniejszych narodów wykonywane będzie po znacznie niższych cenach.

Kurtaż i stempel nie będzie pobierany. Jednakże podpisanemu przysługuje prawo pobierania zwyczajowej prowizji *pro mille*. Akcje przedsiębiorstwa zostają dopuszczone do obrotu *ultimo* na wszystkich europejskich giełdach.

Towarzystwo obowiązuje się przy każdym większym rozlewie krwi i przed każdą bitwą rozstrzygającą zasięgnąć rady zaprzysiężonych od r. 1879 z p. Berteaux domów bankowych i do niewyszczynania w dniach paury giełdowej żadnych wojen.

Berteaux & Co. Akc.
(Rezerwy: dwa miliony ludzi).

Wojna Japonii z Rosją.

Z placu boju w Mandżurji.

Do *Russk. Słowa* donoszą telegraficznie z Mukdena 21 bm.:

Wojska nasze po większej części żyją w okopach; wobec bliskości nieprzyjaciela każdy ruch nieostrożny, jak naprzykład podniesienie w górę rąk, grozi raną. Przy pojeniu koni, do czego i nasi Japończycy chodzą bez broni, często powstają sprzeczki, kończące się bójką kuletkami. Wogóle w ostatnich czasach panuje większe z obydwoch stron rozdrażnienie.

Według wiarygodnych wieści, Japończycy nawieźli z nad Jalu olbrzymich kłód i pobudowali na swych pozycjach silne blindaży. Potwierdzam raz już wypowiedziane zdanie, że ta strona, która pierwsza przejdzie do ataku, musi być przygotowana na wszelkie ofiary; z drugiej strony, położenie obecne nie może trwać bez końca.

O ataku Japończyków w nocy na 18 bm. na wzgórze pułkowskie przyczołgał sześć, malujący rozpaczliwą odwagę naszego przeciwnika. Pomimo zabójczego ognia strzelców naszych, kilkudziesięciu żołnierzy japońskich wdarło się do naszych okopów i tu zawrzała śmiertelna walka ręczna; prócz zabitych, wzięto na miejsce do niewoli czterech zdrowych Japończyków i dwóch rananych.

Doktor Liwen, świadek naczynny uprzątnięcia poległych Japończyków z pola bitwy, zaznacza godne uwagi postępowanie nieprzyjaciela, który dopuścił sanitariuszów na odległość 300 króków. Japończycy, nie strzelając, w milczeniu obserwowali pracę sanitariuszów. W nocy udało im się porwać kilka swich trupów, jeszcze nie uprzątniętych przez naszych sanitariuszów.

W Tsinwandao Japończycy werbują młodych Chińczyków, których przebijają w uniformy japońskie. Żołnierz chiński otrzymuje 15 rb, miesięcznie i całkowite utrzymanie.

Trzecia rosyjska eskadra.

Now. *Wremia* omawia kwestję wysłania na Daleki Wschód trzeciej eskadry jak następuje: „Po wysłaniu eskadry drugiej, pozostało nam jeszcze dość okrętów, z których zorganizowałyby się data jeszcze jedna bardzo piękna eskadra pomocnicza. Pancerniki „Stawa”, stanowiący mógł jej jądro. Posiada on znakomitą artylerję 4 działa 12 calowe, 12—6 calowych i 20—75 milimetrowych do odparcia ataków torpedowców. Ma on bardzo gruby pancerz i wielką szybkość. Do dawszy do „Stawy” dwa stare znajdujące się jednak w zupełnie dobrym stanie pancerniki „Aleksander II.” i „Mikołaj I.” a dalej krążowniki „Pamiat Azowa” i „Włodzimierz Monomach” i 15 zupełnie nowych torpedowców, eskadra ta będzie w stanie działać zupełnie samodzielną, a szczególnie, o ile chodzić będzie o atakowanie japońskich wybrzeży, do czego przyjąć musi. Do eskadry tej, przyłączyłyby można jeszcze okręty „Tri Swiatitela”, „Kniaz Potemkin”, „Rostisław”, „Oczaków” i „Kagul”. Nie ulega wątpliwości, że Turcja wypuściłaby jak najchętniej te okręty z Czarnego Morza, gdyż im nasza flota czarnomorska słabszą będzie, tem lepiej dla Turcji. Artylerja, szybkość i pancerze tych okrętów, są wyborne. W tym wypadku, eskadra byłaby tak silna, że niezależnie od drugiej mogłaby operować i gdyby wysłano ją do Tokio, odciełaby ona kraj wschodzącego słońca od reszty świata a tem samem na długie dziesiątki lat uniemożliwiłaby mu szkolenie Rosji.

Pośród rananych.

Korespondent dziennika londyńskiego *Daily Graphic* opisuje w następujący sposób odwiedzin swoje w rosyjskim wagonie szpitalnym podczas walk pod Liaojanem: „Na torze tuż obok nas stoi długi pociąg z rannymi i bezustannie zbliżają się nowi ranni, prosząc, aby ich przyjęto. Niektórzy żołnierze są już opatrzeni, inni dowlekli się sami, lub przyniesiono ich w tym samym stanie, w który ich wprowadziła kula nieprzyjacielska. W wagonach leżą ranni w gęstych rzędach.

Jest ich kilkuset. Przynoszą nosze, na których spoczywa żołnierz z przestrzeloną głową. Bandaż przesycony jest krwią, prawa strona mundur stanowi wielką, sztywną skorupę z krwi. Kilku lekko rannych żołnierzy pomaga ulokować go w wagonie. Biedak siada niewzruszenie i wzbrania się położyć. Widzę jego twarz; trudno jednak rozpoznać jej rysy. Pod czołem, na którym uwydatniają się silnie żyły, zamykają się duże, zakrwawione powieki i tworzą nieledwie jedną masę z niebieskimi, spuchniętymi policzkami. Broda przyklepa się mocno do szyi.

Żołnierze opatrzeni już, ranni w rękę lub nogę, są wesoło usposobieni. Palą papierosy, żartują i prawdopodobnie byłoby całkiem szczęśliwi, gdyby ich nie trapił głód. W otwartym wagonie przygotowują dla nich herbatę i chleb. Dwie kuchnie przenośne znajdują się w pełnej czynności i ranni nie będą już długo czekać na przyrzeczone posiłek.

W namiotach tuż obok kolei lekarze i sanitariusze pracują bez wytchnienia. Dopuszczani są jedynie ranni żołnierze. Stoją oni lub leżą w długich szeregach i czekają cierpliwie, aż przyjdzie na nich kolej. U niewielu tylko rozpoznano można rany, ale wilgotne plamy na mundurach zdradzają, gdzie trafia pocisk. Najwięcej rannych jest w ręce, następnie w plecy i piersi. Najmniejsza liczba jest rannych w głowę lub niższe części ciała.

Wszyscy ci cierpiący zazwyczaj milczą; ale jeśli się spytać rannego, w jakich warunkach otrzymał ranę, będzie opowiadał długo i po większej części niezrozumiale. Wielu rannych obnaża swoje rany i opatrują je sami, ścierając krew rękami. Próbuja, czy rana boli przy naciśnięciu i przybierają najdziwniejsze pozycje, aby ją szczególnie ze wszystkich stron obejrzeć. Prawie wszyscy twierdzą, że pocisk trwał jeszcze w ranie, a wielu powiada, iż odczuwają dokładnie obecność kuli w ranie. Nie wierzą, gdy im mówić, że kula, przebiwszy ciało, poleciała dalej.

Od czasu do czasu przenoszą rannych Japończyków, którzy zachowali swoje mundury, o ile im na to pozwoliły bandaże. Właśnie jednego z nich ostrożnie umieszczają na noszach. Raniony w piersi i rękę, z trudnością stara się przybrać położenie, które zapewniłoby mu chociaż chwilową ulgę.

Kilkakrotnie próby zawiązania z nim rozmowy speliły na niczem. Japońscy i rosyjscy żołnierze muszą się zazwyczaj zadawać wzajemnym skinieniem głowy. Próbuja wprowadzić używać kilku chińskich wyrazów, pomiędzy którymi najbardziej w użyciu jest słowo „chao”, które oznacza coś w rodzaju pozdrowienia. Japończyk zbiera do swej czapki papierosy, które mu ofiarują ze wszystkich stron. Biedny chłopak nie wygląda na to, żeby mógł z nich skorzystać, a przynajmniej nie tak przedkro. Lewą, zdrową ręką próbuje oddawać ukłon wojskowy, skoro dojrzy przechodzącego oficera. Sympatja otaczających zwraca się widocznie ku niemu. Ale gdy pomimo ran podnosi się i zmierza do drzwi, wszyscy sądzą, że chce próbować ucieczki. Japończyk wskazuje na usta, wychyla się z wagonu i zaczyna ustami oddawać krew.

Z niektórych wagonów słychać jęki bolesne i strasne krzyki, w innych chorzy gorączkują, mówią i śmieją się głośno. Gdzieś niedaleko jakiś biedak przyciska do ust obrazek swego patrona i modli się o wyzdrowienie i szczęśliwy powrót do domu. Tam znów popijają ranni herbatę, rozkoszując się jej smakiem i wonią. Każdy wagon posiada swój charakter specjalny, ale na wszystkich widnieje znamię okropności wojny.

(Telegramy „Dziennika Polskie go”).

Z placu boju.

Petersburg. *Birz. Wiedomosti* donoszą z Mukdena pod datą 27 b. m.: Ubiegłej nocy wojsko nasze, stojące na wzgórzu Pułkowa, ostrzeliwało pozycje nieprzyjacielskie. Nieprzyjaciel odpowiadł na ogień tylko słabo, a nie przedsięwziął wcale ataku.

Do Mukdena przybywają codziennie posiłki. Ranni w poprzednich bitwach powracają tu z Charbina.

Chińczycy opowiadają, że Japończycy wymordowali całą ludność pewnej miejscowości w pobliżu Kuandziansan, ponieważ mieszkający ci rzekomo utrzymywali stosunki z Rosjanami. Miało przy tem utracić życie przeszło 200 ludzi.

Petersburg. Telegram Kuropatkina z 27 b. m. donosi: Według otrzymanych wiadomości, miała japońska ofensywa koło Czinkaczen do godz. 4 popołudniu charakter niezdeterminowany. Następnie ogień ustał zupełnie. Mimo, że walka trwa już 3 dni, duch w wojsku jest wyborny.

W nocy na 27 b. m. nie otrzymaliśmy wcale wiadomości o starciach.

Petersburg. Sprawozdawca rosyjskiej agencji telegr. donosi z Mukdena: Japońskie załogi w Antung, Takuszan, Fenwanczen i częściowo w Liaojanie zostały zastąpione mniej bitnymi oddziałami. Główna uwaga Japończyków skierowana jest na Port Artura, lecz ataki ich nie odnoszą skutku. Japończycy posuwają demonstracyjnie oddziały konnicy na zachodzie od linii kolejowej.

W nocy z 27 na 28 zaatakował nieprzyjaciel miejscowość Linszinpu bez powodzenia.

Flota bałtycka.

Paryż. Jak donosi prywatna depesza z Brest, onegdaj wieczór widziano koło Aberzrach trzy kontrtorpedowce, niewiadomo jakiego państwa, a towarzyszyły im wielkie okręty handlowe, płynące ku zachodowi. Sądzą, że były to rosyjskie okręty, należące do eskadry uzupełniającej.

Flota czarnomorska.

Paryż. (Tel. wł.) *New York-Herald* donosi z Petersburga, że flota Czarnego Morza otrzymała rozkaz powołania do służby wszystkich oficerów i żołnierzy.

Generał Kaulbars.

Odessa. Generał bar. Kaulbars wyjechał stąd wczoraj popołudniu ze swoim sztabem do Mukdena, dokąd — jak przypuszczają — przybędzie 14 grudnia.

Wiedeń. (Tel. wł.) Od wczoraj bawili tu ks. arcybiskup petersburski hr. Jerzy Szezbek.

Z Koła polskiego.

(Teleg. Dziennika Polskiego).

Wiedeń. Wczorajsze posiedzenie Koła polskiego odbyło się przy bardzo niewielkim udziale członków. Wogóle należy wyrazić ubolewanie, że w sesji bieżącej posłowie polscy zanadto często wydalają się z Wiednia i nie biorą udziału w posiedzeniach.

Na wczorajszym posiedzeniu przeprowadzono naprzód poufną dyskusję nad sprawą p. Walewskiego, a to wobec jego wniosku, przedłożonego w Izbie i listu, wystosowanego do Koła.

Następnie odbyło się posiedzenie jawne, na którym p. Głabiński przedłożył szereg wniosków. Najpierw uczynił wnioski, aby Koło domagało się stanowczo, by zasiłków, przynależnych przez rząd na koleje lokalne, ani najdrobniejsza część nie została uронiona, dalej aby komisja kolejowa Koła polskiego zbadała, jakie dalsze linie kolejowe są w Galicji potrzebne. Z kolei wniosł, aby Koło polskie wyraziło podziękowanie rządowi za uwzględnienie żądania kraju co do decentralizacji dostaw, mianowicie w obrębie dyrekcji poczt i telegrafów, oraz, aby z kredytu wyznaczonego w budżecie na budowę linii telefonicznych wybudowano przede wszystkim dwie linie między-miastowe w Galicji, jedną między Lwowem a Boryslawem, a drugą między Tarnowem a Krośnem. W końcu uczynił wniosek, aby Koło wybrało osobną komisję dla spraw uchwalonych przez sejm i aby komisja ta czuwała nad przeprowadzeniem tych spraw. Wniosek ten uchwalono, a do komisji wybrano pp.: Garapicha, Głabińskiego i Merunowicza.

P. ks. Pastor urgował sprawę budowy kolei Jasto-Konieczna i prosił o pozwolenie wniesienia w Izbie w tej sprawie petycji m. Jasta i powiatu jasielskiego. Sprawę tę przekazało komisji kolejowej.

P. Stwiernia poruszył sprawę rozszerzenia dworca kolejowego w Stanisławowie, dalej sprawę budowy nowego gmachu na pomieszczenie gimnazjum i nowego budynku sądowego. Koło uchwaliło sprawę tę poprzeć.

P. dr. Dulęba przedstawił konieczność budowy gmachów gimnazjalnych w Brzeżnach i Tarnopolu.

P. Petelencz przypomniał wniosek w sprawie budowania gmachów szkolnych za annuitetami.

P. ks. Komorowski wniosł, aby dla wszystkich, przedłożonych powyżej życzeń, wybrano osobną komisję, która by je zebrała w całość i ułożyła program ich wykonania.

Na tem obrady zakończono.

DEPESZE

telegraficzne i telefoniczne.

Konferencja w sprawie pieśni ludowych.

Wiedeń. Jako pierwszy krok przygotowawczy do projektowanej przez ministerstwo oświaty publikacji ogólnego zbioru pieśni ludowych wszystkich austriackich ludów, odbyła się 26 bm. pod przewodnictwem ministra oświaty wspólna wstępna konferencja, w której między innymi wzięli udział profesor szkoły realnej Szucliewicz i dr. Mandyczewski. Minister oświaty podziękował obecnym za wzięcie udziału w konferencji i oświadczył, że zadanie polega przede wszystkim na ułożeniu programu całej akcji, rozdziału pracy i ustanowieniu komitetów autorskich w poszczególnych krajach. Minister wyraził nadzieję, że miłośnicy i zapaleni współpracownicy usuną wszelkie narodowe waśnie. Polecił zgromadzeniu wybrać komisję dla każdego narodu i centralnej komisji dla kierownictwa pracą. Wybrano ściślejszy komitet, który ma wydać instrukcje dla zbieraczy pieśni, względnie ułożyć okólnik z pytaniami.

Wypadki na Węgrzech.

Budapeszt. Stronnictwo liberalne komitatu binarskiego, na odbytem wczoraj w Wielkim Waradynie zebraniu, uchwaliło wyrazić hr. Tiszy i stronnictwu liberalnemu w sejmie wotum zaufania i okazji dokonanej zmiany regulaminu.

Z okręgu ugrarskiego, gdzie wybrano Tiszę posłem, wysłano doń telegram z wyrazami zaufania.

Budapeszt. Na wczorajszym zgromadzeniu municypalnym komitatu peszteńskiego, uczynili opozycyjni członkowie wniosek wyrażenia oburzenia z powodu złej uchwały sejmowej. Po długiej dyskusji odrzucono ten wniosek 159 głosami przeciw 36.

Budapeszt. Z bardzo wielu miejscowości Węgier nadchodzą telegramy i wiadomości o manifestacjach na cześć Tiszy i objawach sympatji dla stronnictwa liberalnego. Senat akademicki ogłasza, że wykłady na uniwersytecie budapeszteńskim zaczną się na nowo 30 bm. Gdyby jednak nastąpił najmniejszy niepokój na wszechnicy, będą wykłady znów zawieszono.

Rezolucje ziemstw.

Berlin. (Tel. wł.) Z Petersburga donoszą do *Local Anzeigera*, jakoby car przyjął miał ks. Mirskiego, wręczającego mu uchwalone przez delegatów ziemstw rezolucje, nie bardzo łaskawie.

Z innej strony donoszą, że car oświadczył miał, iż dopiero z wiosną przyszłego roku przystąpi do rozpatrzenia proponowanych reform.

Mówią, że car ma nadzieję w zwycięstwo Rosji i że dopiero po takim zwycięstwie przystąpi do rozpatrzenia reform, aby nie wyglądało, iż działa pod naciskiem wojny.

Berlin. Przedwczoraj zjawili się u ministra spraw wewnętrznych 8 deputowanych, wręczając mu memorandum z prośbą, ażeby interweniował u cara w sprawie ulaskawienia wszystkich politycznych przestępców.

Petersburg. Dyrektor departamentu

cenzury zakazał jak najsurowiej pisać o jakichkolwiek żądaniach ziemstw w sprawie konstytucji.

Traktat handlowy z Niemcami.

Wiedeń. (Tel. wł.) Urzędownie donoszą, że wczorajsze wspólne narady ministrów w sprawie traktatu handlowego z Niemcami, nie wydały pozytywnego rezultatu.

Półurzędownie donoszą, iż i narady ministerjalne nie będą dalej prowadzone, ale obustronnie referenci wezmą pod rozwagę wczorajszy wynik konferencji ministerjalnej a mianowicie ustępstwa ze strony Niemiec, zaproponowane pod pewnami zastrzeżeniami. Iako dowód, iż sytuacja wcale się nie pogorszyła, przytaczają to, że sekretarz stanu hr. Posadowski, pozostaje nadal w Wiedniu.

Wiedeń. Pod przewodnictwem hr. Góluchońskiego odbyła się wczoraj w ministerstwie spraw zagranicznych konferencja ministerjalna w sprawie traktatów handlowych z Niemcami. Wzięli w niej udział: hr. Posadowski, dr. Koerber, hr. Tisza, oraz austriaccy i węgierscy ministrowie skarbu, handlu i rolnictwa. Konferencja trwała od godz. 3 do 7 wieczór i nie doprowadziła do ostatecznego wyniku.

Zmiana ustawy wojskowej w Niemczech.

Berlin. *Nordd. Allg. Ztg.* ogłasza projekt zmiany ustawy wojskowej, na podstawie którego czynna służba w kawalerji i artylerji polnej wynosić będzie 3 lata, we wszystkich innych rodzajach broni 2 lata. Ustawa ma wejść w życie z dniem 1 kwietnia 1905. Stan czynny w czasie pokoju wynosić będzie do roku 1910 — 505.839 ludzi. Jednorocznych ochotników nie wliczono do kontyngentu. W motywach ustawy podniesiono, że państwo niemieckie także w przyszłości chce prowadzić politykę pokojową, do czego potrzebna jest silna, bitna, a wyćwiczona armia. K. szta skutkiem zaprowadzenia 2 letniej służby podniosą się o 73 milionów marek.

Z parlamentu francuskiego.

Paryż. Izba deputowanych rozpoczęła wczoraj ogólną rozprawę nad przedłożeniem o podatku osobisto dochodowym. Minister skarbu Rouvier oświadczył, że zażąda przerwania obrad nad tem przedłożeniem, gdyby przez nie miało doznać przeszkody zatwierdzenie budżetu przed dniem 31 grudnia.

Z parlamentu rumuńskiego.

Sukareszt. Wczoraj otwarto parlament rumuński mową tronową, która stwierdza pokojowe usposobienie w Europie.

Parlament japoński.

Tokio. Wczoraj zebrał się parlament. Po wyborze komisji i zatwierdzeniu formalności zamknięto posiedzenie. Formalne otwarcie parlamentu przez mikada, odbędzie się dzisiaj.

Rozdział Kościoła od państwa we Francji.

Paryż. Komisja izby deputowanych dla sprawy rozdziału Kościoła od państwa, odrzuciła wczoraj rządowy projekt 13 głosami przeciw 1. Większość rządowych członków komisji, złożonej z 33 deputowanych, była bowiem nieobecna.

Dział ekonomiczny.

Wiedeń 28 listopada.

(fr) Z Nowego Jorku otrzymały londyńskie sfery finansowe ogromnie ważną wiadomość, a mianowicie, że prezydent Roosevelt zamierza zainicjować rewizję obowiązującej obecnie w Stanach Zjednoczonych Mac Kinleyowskiej taryfy celnej, która, jak wiadomo, nakłada na towary europejskie kolosalne wysokie cło i przez to utrudnia obrót handlowy między Europą a Stanami Zjednoczonymi. Ponieważ zamierzona rewizja polegać może rzeczywiście tylko na zmniejszeniu cel amerykańskich a nie na ich podwyższeniu, przeto wiadomość ta, a raczej na razie dopiero pogłoski, powitany giełdy europejskie z wielkim zadowoleniem. Sprawa podwyższenia kapitału akcyjnego Länderbanku o 20 milionów koron przez emisję 5000 nowych akcji po 100 koron jest już postanowiona. Wszystkie te nowe akcje, zakouuje po stałej cenie zagraniczne konsorcjum złożone z banków francuskich i niemieckich tak, że publicznej subskrypcji wcale nie będzie. Spekulacja zajęła jest już regulowaniem rachunków ultimowych, skutkiem czego ruch na targu jest stosunkowo niezmienny.

Wiedeń 28 listopada. Kursa giełdy wiedeńskiej.

a) Losy procentowe: Aust. zakł. kr. z oblię. p. z r. 1880 3 proc. 306 —, Austr. zakł. kred. z oblię. p. z r. 1889 3 proc. 298 —, Tow. żegluga na Dunaju 100 zł. m. k. 4 proc. 278 —, Węg. Banku hip. po 100 zł. 4 proc. 273 —, Pożyczka serbska tem. po 100 z. 4 proc. 94 —, b) bezprocentowe: Budapeszteńskie (Basilla) 5 zł. 20 75, Zakł. kred. dla h. i p. po 100 zł. 479 —, Clary 40 zł. m. k. 156 —, Pożyczka m. Insbruku 20 zł. 79 50, Losy m. Krakowa 20 zł. 87 —, Pożyczka m. Lubiany 41 zł. 69 —, Ofen 40 zł. 162 —, Palfy 40 zł. m. k. 16 50, Czerw. krzyża austr. tow. 10 zł. 54 —, Czerw. krzyża węg. tow. 5 zł. 28 80, Losy fund. arc. Rudolfa 10 zł. 66 —, Saima 40 zł. m. kon. 223 —, Pożyczka salburska 30 zł. 76 —, Turckie oblię. prem. kolej. po 400 fr. 134 50, Losy komunalne m. Wiednia z r. 1874 524 —.

— **Berlin** 28 listopada. Przy zamknięciu wczorajszej giełdy: Kredyty 213 60, Staatsbahny 1:940, Diskont Comandit 193 90, Berlińskie Towarz. handl. 165 20, Laura 260 25, Bochum 234 10, Kolej połud. wschodnio-pruska —, Ruble za gotówkę 216 10, Kolej warsz.-wied. 165 —, Kolej morza Śródziemnego 92 25, Kolej Mendicjalna 151 90, Losy turckie 129 60, Renta włoska —, „Harpener” kopalnie węgla 217 90, Kolej Marienburg-Mławka —, Konsolidacja —, Lombardy 176 00, Kolej Henry 111 90, Niemiecki bank narodowy 130 —, Kanada Profered 134 —, Akcje żegluga hamburskiej 127 25, Warszawa krótkie (Kurz Warschau) 215 75, Huta „Donnersmark” 269 60.

— **Berlin** 28 listopada. Austrjackie banknoty 85 —, spirytus —.

— **Frankfurt** 28 listopada. Austrjackie kredyty 213 10, Kolej państw. —, Diskonto 193 40, Laura —.

— **Paryż** 28 listopada. 4 procentowa renta 98 40, mąka 31 80.

Przyjechali do Lwowa.

dnia 28 listopada 1904 roku.

HOTEL GEORGEA. Pokoje od 3 kor. Ks. S. Jablonowski z Bursztyna. Hr. A. Cetner z Podkaminie. Hr. Z. Zamoyski z Wysocka. Hr. A. Szeptycki z Podola ros. H. Potworowski z Ratcza. H. Szarski z Krekwa. S. Dolęński z Baranowa. Br. Hubermann z Wiednia. B. Singer z Wiednia. M. Schulz ze Stanisławowa. K. Winnicki z Turady. N. Miaczaki z Odessy. B. Bielecki z Podola ros. S. Podolski z Borysławia. M. Pankinson z Ropienki. F. Pauls z Wankowa.

HOTEL EUROPEJSKI. Hr. P. Komarolcka z Jarosławic. Br. L. Bückman z Monasterca. S. Agopowicz z Nowego miasta. T. Jarosz z Rawy. Dr. B. Ber z Krakowa. J. Grunwald ze Strzyżca. J. Rakowski z Hermanowic. T. Polański ze Stok. M. Schacht z Dernowa. K. Abgarowicz z Żydaczowa. Dr. Smolarski z Krakowa. Dr. K. Litwinowicz z Trembowli. R. Ujiski z Pawłowa. Porucznik Paukert z Radymna.

Nadesłane.

Rubryka ta nie pochodzi od redakcji, która też nie bierze na siebie żadnej zanie odpowiedzialności.

Sanatorium zimowe w Krynicy

w willi pod „Trzema różami” pod kierunkiem

Dra Franciszka Kmetowicza

urządzone według wszelkich wymogów higieny. Czerdziesięci pokojów ogrzewanych. Klimat przepyszny, urocz okolice dla wycieczek, doborowa czytelnia, gry towarzyskie, zabawy. Wikt doskonały i obfity.

Przyjmowane są do sanatorium osoby nerwowe i rekonwalescenci po chorobach niezakaźnych. (Osób dotkniętych chorobami zakaźnymi, piersiowymi i umysłowymi Sanatorium nie przyjmuje).

Sezon od 1. grudnia do 1. maja.

Ceny umiarkowane.

Zgłoszenia należy adresować 15 dni naprzód do Zarządu Sanatorium pod „Trzema Różami” w Krynicy (Galicja).

+

Z Merłow

Barbara Anna Gilreiner

wdowa po c. k. nadradcy skarbowym

po krótkiej a ciężkiej słabości, przeniosła się dnia 28 listopada 1904 r. do wieczności, w 70 roku życia.

Ekspozycja zwłok odbędzie się we środę dnia 30 listopada b. r. o godzinie 3 po południu z domu żałoby przy ul. św. Mikołaja l. 3 na cmentarz Lyczakowski, na którą w smutku nieucielone siostry i rodzina krewnych, przyjaciół, znajomych i pobożnych chrześcijan zapraszają.

Lwów, dnia 28 listopada 1904.

„Concordia” A. Kurkowski.

+

Wanda z Kirschlörw

Wanda z Kirschlörw wdowa po radcy dworu

zasnęła w Panu zaopatrzona św. Sakramentami dnia 27-go listopada 1904 r.

W ciężkim żalu pogrążeni synowie uwiadomiamy, że obrzęd pogrzebowy odbędzie się we wtorek dnia 29 listopada b. r. o godzinie 3 popołudniu z domu żałoby przy ul. Teatralnej l. 5 na cmentarz Lyczakowski.

Lwów, dnia 28 listopada.

